

HAFTAYA BAKIŞ

Eylül ayındaki Fed toplantısının tutanakları yayımlandı.

ABD Merkez Bankası'nın (Fed) 19-20 Eylül tarihlerinde gerçekleştirdiği toplantının tutanakları geçtiğimiz hafta yayımlandı. Tutanaklarda, Fed yetkililerinin enflasyonun seyri ve faiz artışlarının enflasyona olası etkileri konusunda uzun süre tartıştıkları görüldü. Bu yıl gözlenen düşük enflasyonun etkilerinin daha kalıcı olabileceğine yönelik endişeler tutanaklarda yer alırken, faiz artırımları konusunda sabırlı davranılmasının gerekliliğine vurgu yapıldı. Bazı Fed üyelerinin faiz artırım kararını verirken önümüzdeki aylardaki enflasyon verilerine odaklanacaklarını söylemeleri dikkat çekti. Ayrıca, son dönemde yaşanan kasırgaların ekonomiye etkilerinin kısa vade ile sınırlı olacağı tutanaklarda yer aldı. Geçen hafta açıklamalarda bulunan Chicago Fed Başkanı Charles Evans da ekonominin temellerinin sağlam olduğunu kaydederken, para politikasında normalleşmenin kademeli olarak sağlanmasının enflasyon görünümü için önemli olduğunu belirtti.

Geçtiğimiz hafta Eylül ayına ilişkin enflasyon oranları da açıklandı. Yıllık üretici enflasyonu beklentiler paralelinde %2,6 düzeyinde gerçekleşirken, tüketici fiyatları aylık bazda son 8 ayın en hızlı artışını kaydetse de beklentilerin bir miktar altında kalarak bir önceki yılın aynı ayına göre %2,2 arttı. Söz konusu veri açıklamalarının Fed'in para politikası görünümünde değişikliğe yol açması beklenmiyor.

Yellen, hafta sonu yaptığı konuşmada ABD ekonomisindeki güçlü seyrin devam ettiğini, zayıf enflasyona rağmen istihdam piyasasındaki toparlanmanın kademeli faiz artırımlarına imkan vermesinin beklendiğini belirtti. Enflasyondaki düşük seyrin geçici olduğunu yineleyen Yellen, yılın ikinci yarısında büyümenin uzun vadeli trendini aşmasının beklendiğini ifade etti. Enflasyon verilerinin ardından değer kaybeden USD'nin Yellen'in yaptığı konuşmanın da etkisiyle yeniden bir miktar yükseldiği görüldü.

IMF Küresel Ekonomik Görünüm raporu yayımlandı.

IMF, **Küresel Ekonomik Görünüm** raporunda, 2017 ve 2018 yılları için küresel ekonomik büyüme tahminlerini bir önceki raporuna göre 0,1'er puan artırarak sırasıyla %3,6 ve %3,7 olarak açıkladı. Raporda, küresel ölçekte hızla artan yatırım harcamaları, ticaret hacmi ve sanayi üretimi ile tüketici ve reel sektör güvenindeki iyileşmenin ekonomik toparlanmayı desteklediği ifade edildi. IMF, küresel büyümeye dair risklerin kısa vadede dengeli, orta vadede ise aşağı yönlü olduğunu belirtti. Nisan ayı Küresel Ekonomik Görünüm Raporu'nda %2,5 olarak açıkladığı Türkiye'nin 2017 yılı büyüme tahminini %5,1'e yükselten IMF, 2018 yılı tahminini de 0,2 puan artırarak %3,5'e çıkardı. Türkiye'de 2017 yılsonunda tüketici fiyatları enflasyonunun %10,02, işsizlik oranının da %11,2 düzeyinde gerçekleşeceğini tahmin eden IMF, enflasyon ve işsizlik oranlarının 2018 yılında sırasıyla %9,5 ve %10,7 seviyesine gerileyeceğini öngörüyor.

HAFTALIK VERİLER

	6.Eki	13.Eki	Değişim		6.Eki	13.Eki	Değişim
BIST-100 Endeksi	104.137	106.226	% 2,0 ▲	EUR/USD	1,1733	1,1822	% 0,8 ▲
2 Yıllık Gösterge Tahvil Faizi	%12,00	%12,15	15 bp ▲	USD/TL	3,6139	3,6339	% 0,6 ▲
ABD 10 Yıllık Tahvil Faizi	%2,37	%2,28	-9 bp ▼	EUR/TL	4,2400	4,2939	% 1,3 ▲
EMBI+ (baz puan)	317	320	3 bp ▲	Altın (USD/ons)	1.275	1.304	% 2,3 ▲
EMBI+ Türkiye (baz puan)	281	287	6 bp ▲	Petrol (USD/varil)	55,8	56,9	% 2,0 ▲

bp: baz puan

Ocak-Ağustos döneminde cari açık 27,2 milyar USD oldu.

Cari açık Ağustos ayında beklentilerin bir miktar altında kalarak 1,2 milyar USD seviyesinde gerçekleşti. Böylece, Ocak-Ağustos döneminde cari açık 27,2 milyar USD olurken, 12 aylık cari açık 37 milyar USD düzeyinde kaydedildi. Geçtiğimiz günlerde yayımlanan Orta Vadeli Program'a göre 2017 yılında cari açığın GSYH'nin %4,6'sına denk gelecek şekilde 39,2 milyar USD seviyesinde gerçekleşeceği tahmin ediliyor. Cari açığın finansmanı tarafında portföy yatırımları ağırlığını koruyor. Ağustos ayında küresel piyasaların olumlu bir seyir izlemesinin etkisiyle 2,2 milyar USD'lik net portföy girişi gerçekleşti. Doğrudan yatırımlar ise Ağustos ayında ivme kaybederek 657 milyon USD düzeyinde kaydedildi ([Ödemeler Dengesi Raporumuz](#)).

İşsizlik oranı %10,7 düzeyinde...

Haziran, Temmuz ve Ağustos aylarını kapsayan Temmuz döneminde işsizlik oranı bir önceki döneme göre 0,5 puan artarak %10,7 olarak gerçekleşti. Ocak ayında %13 ile 2010'dan bu yana en yüksek seviyesine tırmanan işsizlik oranı izleyen dönemde istihdamı teşvik paketinin desteği ve mevsimsel etkilerle geriledi. Bir önceki yılın aynı dönemine kıyasla istihdam edilenlerin sayısı 1 milyon kişinin üzerinde artarken, işgücüne katılım oranı da bu paralelde %53,7 seviyesine kadar yükseldi. Mevsimsel etkilerden arındırılmış işsizlik oranı da bir miktar yükselerek %11,2 düzeyinde gerçekleşti. Söz konusu verilere göre, aylık bazda tarım istihdamı 129 bin kişi artarken, hizmetler sektöründe ve sanayide istihdamın gerilediği gözlemlendi. İnşaat sektörü istihdamı ise 24 bin kişi arttı.

Bütçe gerçekleştirmeleri...

2016 yılı Eylül ayında 16,9 milyar TL açık veren merkezi yönetim bütçesi bu yılın aynı ayında 6,4 milyar TL açık verdi. Bu dönemde bütçe gelirlerinin %32,9 oranında yükselmesi bütçe açığının düşük kalmasında etkili oldu. Yılın ilk 9 ayında da geçtiğimiz yıl 12 milyar TL düzeyinde gerçekleşen bütçe açığı bu yılın aynı döneminde 31,6 milyar TL oldu ([Bütçe Dengesi raporumuz](#)).

Piyasalar...

Petrol İhraç Eden Ülkeler Örgütü (OPEC) üretimi kısma konusunda ABD ile yeni bir toplantı yapacaklarını açıkladı. ABD'li kaya petrolü üreticilerinin de üretimde kesintiye gitmesi gerektiği ifade edilirken, orta ve uzun vadede piyasaların dengelenebilmesi için gelecek yıl olağanüstü önlemler alınması gerekebileceği kaydedildi. Petrol piyasasında dengenin sağlanabilmesi için alınan tedbirlerin başarılı olduğu değerlendirilirken, OPEC 2018 yılında petrol talebinin yükseleceğini öngörüyor. Geçtiğimiz hafta oldukça dalgalı bir seyir izleyen Brent türü petrolün spot fiyatı haftalık bazda %2,0 yükseldi.

Geçtiğimiz haftaya ABD ile yaşanan vize gerginliği ile başlayan yurt içi piyasalarda haftanın ilk iş günü TL varlıklarda yoğun satışlar görüldü. Pazartesi günü %2,7 oranında gerileyen BIST-100 endeksi, haftanın kalanında gerginliğin çözümlenmesine yönelik adımların neticesinde yukarı yönlü bir seyir izleyerek haftayı %2 yükselişle kapattı. 2 yıllık gösterge tahvilin faizi de haftanın ilk işlem gününde kaydettiği yükselişin büyük kısmını haftanın kalanında TL varlıklara yönelik yeniden artan taleple geri verdi. Bu doğrultuda TL, dolar ve euro karşısında haftalık bazda sırasıyla %0,6 ve %1,3 oranlarında değer kaybetti.

SEKTÖREL GELİŞMELER

Otomotiv üretimi ihracat öncülüğünde artmaya devam ediyor.

Otomotiv sektöründe üretim 2016 yılında üretilmeye başlanan yeni modellerin devam eden etkisiyle Eylül ayında yıllık bazda %13 arttı. Üretim artışı yılın ilk 9 ayında da %18 oranında gerçekleşti. Bu dönemde toplam üretim 1,2 milyon adedin üzerine çıkarken, adet bazında ihracat %24 arttı. Düşük baz etkisinin ortadan kalkmasıyla birlikte Eylül ayında ihracatta büyümenin bir miktar hız kaybettiği izlenirken, yılsonunda ihracat artışının %23 düzeyinde gerçekleşeceği tahmin ediliyor. Öte yandan, daha önce %40 olması planlanan motorlu taşıtlar vergisi artışı motor hacmine göre farklı olacak şekilde yeniden düzenlendi. Buna göre, 2018 öncesinde alınan araçlar için MTV artışı 1.300 cc ve üzeri araçlar için %25, altındaki araçlar için ise %15 olarak uygulanacak.

Hızlı büyüyen otomotiv sektörü, otomotiv yan sanayiinin performansını da olumlu etkiliyor. Yan sanayiinde kapasite kullanımının oranının %100'e yakın olduğu kaydedilirken, sektörün 2017 yılı ihracat hedefi ise 10 milyar dolar seviyesinde bulunuyor. Yerli üreticilerin yanında uluslararası firmaların da faaliyet gösterdiği sektörde, yeni yatırımların sürebileceği düşünülüyor. Öte yandan, iç pazara yönelik endişelerin ve otomotiv sektöründe yatırımların hız keseceğine dair tahminlerin bu yatırım kararlarını olumsuz etkileyebileceği ifade ediliyor.

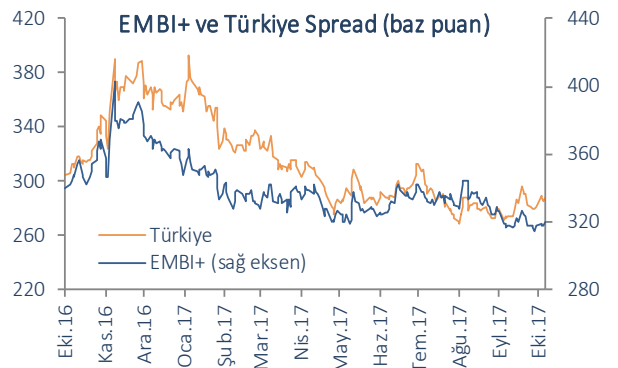
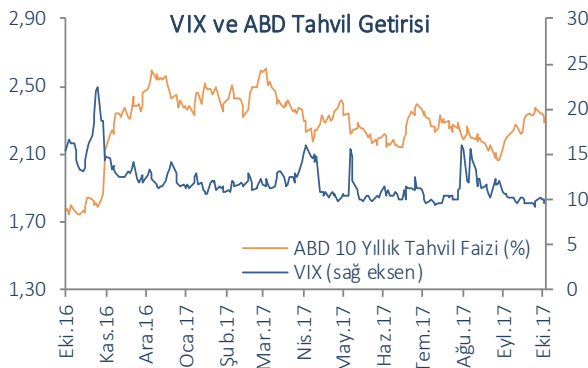
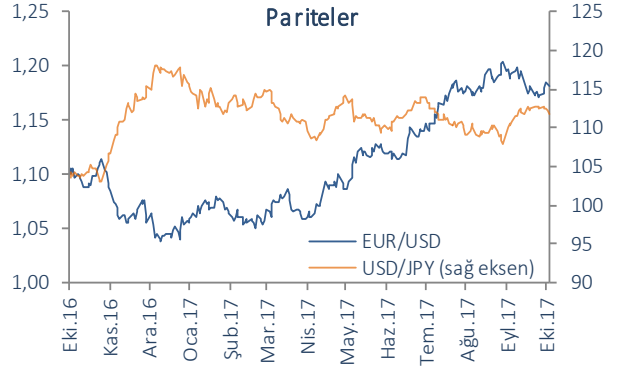
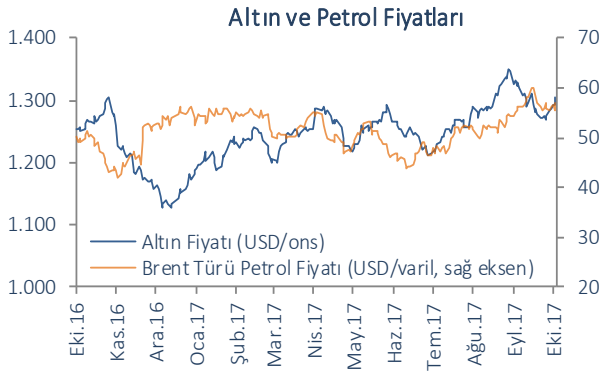
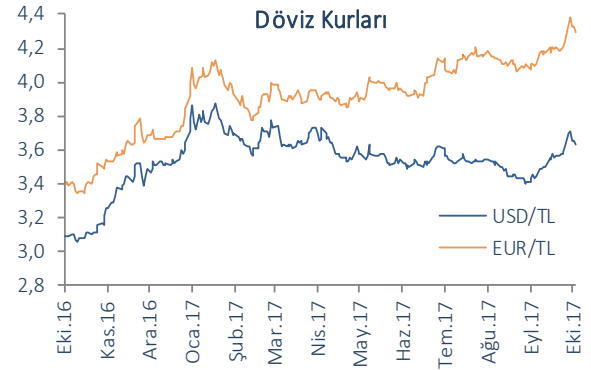
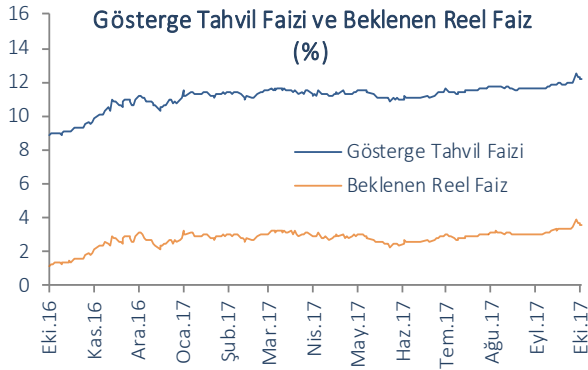
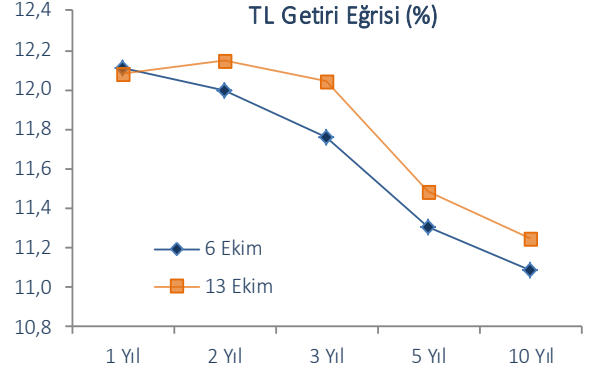
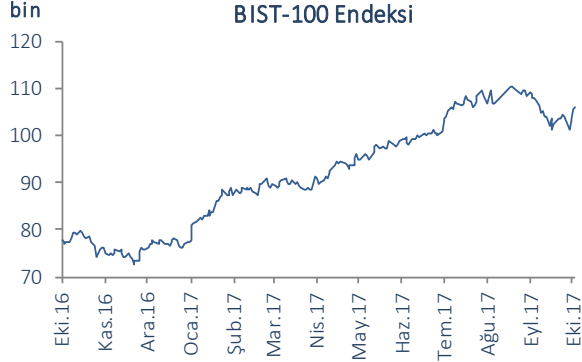
Kemiksiz et ithalatına izin veren Tebliğ yayımlandı.

Kırmızı et fiyatlarında artışların önüne geçmek ve piyasada istikrar sağlamak amacıyla bir süredir devam eden canlı hayvan ve karkas et ithalatının ardından, kemiksiz et ithalatına izin veren tebliğ geçtiğimiz hafta yayımlandı. Tebliğ, et ithalatının Et ve Süt Kurumu ile özel işletmeler tarafından yapılabileceği anlamına geliyor. Ancak, özel sektörün et ithal edebilmesi için Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı'ndan kontrol belgesi alması gerekirken, Bakanlık yetkililerinden şu aşamada özel sektöre kontrol belgesi düzenlemeyeceği öğrenildi. Özel sektörün serbestçe et ithal edebilmesinin yurt içinde hayvancılık üzerinde baskı yaratabileceği düşünülüyor.

Özel sektörün yurt dışı borçluluğu artıyor.

Özel sektörün yurt dışından sağladığı kredi borcu Ağustos ayında 2016 yıl sonuna göre 16,5 milyar dolar artışla 233,5 milyar dolar olarak gerçekleşti. Bunun 216 milyar doları uzun vadeli borç olurken, kısa vadeli borç 17,5 milyar dolar olarak kaydedildi. Borcun sektörel dağılımı incelendiğinde, 216 milyar dolar tutarındaki uzun vadeli borcun %51,3'ünü finansal kuruluşlar, %48,7'sini ise finansal olmayan kuruluşlar oluşturuyor. Kısa vadede ise söz konusu oranlar %76,5 ve %23,5 oldu. Finansal olmayan kuruluşların kredi biçimindeki borçlanmalarının yıl sonuna göre uzun vadede 7,1 milyar dolar arttığı, tahvil stokunun ise 5,7 milyar dolar seviyesinde gerçekleştiği görülüyor. Kısa vadede ise finansal olmayan kuruluşların kredi biçimindeki borçlanmaları 1,8 milyar dolar artışla 3,9 milyar dolar düzeyinde seyrediyor. Özel sektörün yurt dışından sağladığı toplam kredi borcu kalan vadeye göre incelendiğinde, 1 yıl içinde gerçekleştirilecek olan anapara geri ödemelerinin toplam 70,5 milyar dolar tutarında olduğu görülüyor.

PIYASALARDAKİ GELİŞMELER

i NEDEN ÖNEMLİ

Küresel Ekonomik Görünüm raporu, IMF tarafından yayımlanan, dünya ekonomisine yönelik yakın ve orta vadede öngörüler sunan ve uluslararası piyasalar tarafından takip edilen bir çalışmadır. Tamamı yılda iki defa yayımlanan raporun ekonomik tahminleri içeren kısmı ise yılda dört defa güncellenmektedir.

Küresel Ekonomik Görünüm Raporu Tahminleri: Ekim 2017

(%)

	Ekim Ayı Tahminleri			Temmuz Ayı Tahminlerinden Farkı	
	2016	2017	2018	2017	2018
Büyüme					
Dünya	3,2	3,6	3,7	0,1	0,1
Gelişmiş Ekonomiler	1,7	2,2	2,0	0,2	0,1
ABD	1,5	2,2	2,3	0,1	0,2
Euro Alanı	1,8	2,1	1,9	0,2	0,2
İngiltere	1,8	1,7	1,5	0,0	0,0
Japonya	1,0	1,5	0,7	0,2	0,1
Gelişmekte Olan Ekonomiler	4,3	4,6	4,9	0,0	0,1
Rusya	-0,2	1,8	1,6	0,4	0,2
Çin	6,7	6,8	6,5	0,1	0,1
Brezilya	-3,6	0,7	1,5	0,4	0,2
Türkiye	3,2	5,1	3,5	2,6*	0,2*
Enflasyon					
Gelişmiş Ülkeler	0,8	1,7	1,7	-0,2	-0,1
Gelişmekte Olan Ülkeler	4,3	4,2	4,4	-0,3	-0,2
Dünya Ticaret Hacmi Artışı	2,4	4,2	4,0	0,2	0,1

(*) Türkiye için söz konusu tahmin farkları Nisan ayı Küresel Ekonomik Görünüm Raporu'na göre.

Küresel krizden bu yana ilk kez tahminleri yayımlanan tüm ülkeler için pozitif büyüme beklenildiği görüldü.

HAFTALIK VERİ GÜNDEMİ

		Dönemi	Piyasa Beklentisi
16 Ekim	TCMB Beklenti Anketi	Ekim	
	TÜİK İşgücü İstatistikleri	Temmuz	
	Maliye Bakanlığı Merkezi Yönetim Bütçe Gerçekleşmeleri	Eylül	
17 Ekim	5 Yıl Vadeli TÜFE'ye Endeksli Kira Sertifikasının Doğrudan Satışı	Ekim	
	ABD Sanayi Üretimi Verisi	Eylül	aylık %0,1
	ABD Kapasite Kullanımı Verisi	Eylül	%76,2
18 Ekim	Euro Alanı Tüketici Fiyat Enflasyonu	Eylül	yıllık %1,5
	ABD Yeni Konut İnşaatları	Eylül	1,17 milyon adet
	ABD Bej Kitap	Eylül	
19 Ekim	Çin GSYH Büyüme Verisi	2017Ç3	yıllık %6,8
20 Ekim	ABD İkinci El Konut Satışları	Eylül	5,3 milyon adet

Türkiye İş Bankası A.Ş. - İktisadi Araştırmalar Bölümü

İzlem Erdem - Bölüm Müdürü
izlem.erdem@isbank.com.tr

Aslı Şat Sezgin - Uzman
asli.sat@isbank.com.tr

Alper Gürler - Birim Müdürü
alper.gurler@isbank.com.tr

Bora Çevik - Uzman
bora.cevik@isbank.com.tr

H. Erhan Gül - Müdür Yrd.
erhan.gul@isbank.com.tr

Ahmet Aşarkaya - Uzman
ahmet.asarkaya@isbank.com.tr

Dilek Sarsın Kaya - Müdür Yrd.
dilek.kaya@isbank.com.tr

Ayşe Betül Öztürk - Uzman Yrd.
betul.ozturk@isbank.com.tr

Tüm yayınlarımıza <https://ekonomi.isbank.com.tr> adresinden erişebilirsiniz.

Bu rapor Bankamız uzmanları tarafından güvenilir olduğuna inanılan kamuya açık kaynaklardan elde edilen bilgiler kullanılmak suretiyle, sadece bilgilendirme amacıyla hazırlanmıştır ve hiçbir şekilde finansal enstrümanların alım veya satımı konusunda tavsiye veya finansal danışmanlık hizmeti sağlanması olarak yorumlanmamalıdır. Bu raporda yer verilen görüş ve değerlendirmeler, hiçbir şekilde Türkiye İş Bankası A.Ş.'nin kurumsal yaklaşımını yansıtmamakta olup, raporu kaleme alan uzmanların kişisel görüş ve değerlendirmeleridir. Türkiye İş Bankası A.Ş. bu raporda yer alan bilgi, görüş ve değerlendirmelerin doğru, değişmez ve eksiksiz olması konusunda herhangi bir şekilde garanti vermemektedir. Türkiye İş Bankası A.Ş. bu raporda yer alan bilgilerde herhangi bir bildirimde bulunmaksızın değişiklik yapma hakkına sahiptir. Bu rapor ve içindeki bilgilerin kullanılması nedeniyle doğrudan veya dolaylı olarak oluşacak zararlardan Türkiye İş Bankası A.Ş. hiçbir şekilde sorumluluk kabul etmemektedir.

İşbu rapor üzerinde Bankamızın telif hakkı olup, Bankamızın yazılı izni alınmaksızın herhangi bir kişi tarafından, herhangi bir amaçla, kısmen veya tamamen çoğaltılamaz, dağıtılamaz veya yayımlanamaz. Tüm haklarımız saklıdır.